

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspediceja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 88.

V Ljubljani, v sredo 20. aprila 1898.

Letnik XXVI.

Proti slovenskim propovedim.

V Trstu, 18. aprila.

Vse javno mnenje v Trstu je zdaj tako, da je bil naperjen hrup zadnjih proticerkvenih demonstracij jedino le proti slovenskim propovedim, ki bi se imele že pričeti v nedeljo pri sv. Jakobu.

Stvar je bila toraj samo manever in čuti je celo, da si že »Amicovci« radostno smeje manejo roke, da se jim je na tako — »nedolžen« način posrečilo, iznebiti se slovenskih propovedij. Ako bi hoteli imeti črne misli, bi nam utegnili marsikaj posvetiti v glavi, na kar prvotno nismo mislili, toda čemu iskati po argumentih, ko imamo neprikritih dokazov dovolj za namero preprečenja slovenskih misijonskih konferenc.

Tržaška municipalna oblast, ali ako hočemo stvar zajemati naravnost iz oseb, tržaška židovsko-italijanska iredenta, zastopana po odločilnih krogih tržaške merodajne javnosti, je hotela preprečiti slovenske konference, ker je slutila, da bi utegnile iste zelo izdatno pripomoči v moralno zboljšanje povprečne družbe, ako bi ne uplivalo celo na vso tržaško javnost v židovsko-iredentovskim intencijam nasprotnem smislu. Že demonstracije ob italijanskih propovedih so pokazale, da preveča nasprotujoči element izdajski, iredentistični duh, kateri pojav pak je bil ob italijanskih propovedih vendar popolnoma odveč. Šlo se je toraj za to, da se prepreči slovenske propovedi, z drugimi besedami: bili so po vreči, a mislili so mačka, ki je bil v njej. Načrt ni bil napačen. Vsebinsko italijanskih konferenc treba vzeti za pretvezo hrup-

nim, življenju nevarnim demonstracijam. Te demonstracije, najete seveda od onih, ki so jih hinavski obsojali v mestnem svetu, so morale biti takoj povod nujni zahtevi na škofa in vlado, da se nadalje zabrani obdržavanje obredov, ki povzročajo tako nevarno vznemirjenje ljudstva. Potemtakem je toraj ob sebi umevno, da slovenskih propovedij, in ako bi bile iste, ne kakor te pri sv. Antonu, le čisto verskega značaja, ne bode, katere bi gotovo še hujše »razburile« plačano sodrgo.

Tako skovanim perfidnim komedijam na magistratu in v uredništvu »Piccolovem« (pravijo, da tudi v »Amicovem«) se je umaknil miroljubivi škof, iz vzrokov, ki so nam neznani.

Žido-iredentovska in tudi prusko-socijalistična klika seveda zdaj ploska v dlan, da se jej je posrečilo zopet nakaditi zabite »ščave« z njihovim škofom vred. Toda ta njihova glorijska bi utegnila imeti kratko življenje.

Za vprvo je škof storil le čin previdnosti, toda v trdnem prepričanju, da se lahko prav kmalo zopet ponudi prilika, priti židovskemu molohu na drugi strani do živega — saj se od judov samih učimo prekanjenosti. Tržaški umazani kričarji so grozili s prelivanjem krvi, ako bi se vršile slovenske propovedi. Možnosti taci stvari se je najbrže umaknil škof, ker je znal, s kakimi elementi ima opraviti.

Temu nasproti pa je gotovo, da se škof in tudi ne tržaški Slovenci ne udamo povelju municipalnih kreatur italijanskih in da bi kar poniknili svoj tilnik, kadarkoli bi se zljubilo judom nastaviti nanj svoje blatno stopalo.

Slabo podučeni sosedi.

Iz Zagreba, 9. aprila.

Kadarkoli govoré ali pišejo naši najbližji sosedi Nemci in Mažari o naših zadevah, pokažejo vedno svojo veliko nevednost in zmedenost, premda si prisvajajo kot pravi vlastodržci gospodstvo nad nami. Koliko neumnosti se napiše vsaki dan v dunajskih in budimpeštanskih časopisih, o tem ni mogoče vedno poročati, včasih je pa vendar le potrebno, da se razkrinkajo ti samooblastni nevedneži ali ob enem tudi zlobneži, ker na tak način po svojih časopisih razširijo le laži in strasti med še bolj nevednimi bralci. V tej nevednosti ali tudi zlobi se odlikujejo posebno mažarski časopisi, kadarkoli razpravljajo o hrvatskih zadevah, katere bi jim morale biti vendar natanko poznate. Ali kaj hočete od takih pisarjev točnega zahtevati, ko sami ogerski ministri ne poznajo državnih temeljnih postav, ki se tičejo Ogerske in Hrvatske, kajti ko bi jih temeljito poznali, ne bi jih smeli kot pravični državniki tako brezobzirno kršiti, kakor se to godi dandanes na Hrvatskem.

Čudno je zares, da je mažarsko občinstvo tako slabo podučeno o svojih najbližjih sosedi in celo zaveznikih. Ni davno temu, ko smo omenili pisarjev glasovitega (!) geografa Havasza o Dalmaciji, kako jo je treba pridobiti za mažarsko državo, a zdaj piše v istem časopisu nekdo čisto zmedeno o razpravah zadnjega zasedanja v dalmatinskem saboru, namreč o adresi glede zedinjenja s Hrvatsko. Ta poročevalec trdi, da je bila hrvatska adresa zavržena in da je večina proti zedinjenju. A vsemu svetu je dobro poznato, da je bila ravno

LISTEK.

Snubač.

(Češki spisal K. Kren. Poslovenil Savo Savič.)

Strouhalov Francelj je prišel od vojakov in obračal na se občno pozornost. In kako ne, ko mu je sam gospod cesar poslal rumeno svetinjo in mu je sama gospa cesarica pridala svileni trak k svetinji, da bi imel Francelj veselje in spomin na Bosno.

Tako je pripovedoval Francelj, in kdor mu ni verjel, temu je rekel: »Si prav neverni Tomaž. Pojdi na Dunaj v cesarski »purk« in tam vprašaj po meni. Tam me pozna »gmajnar« in general«.

»Toda Francelj«, je rekel nekoč ponočni stražnik, ki je služil še pod »Radeckim« in je tudi rad jezik na robe obračal, »Francelj, tega meni ne govori! Da si bil v Bosni? To so prazne marnje! Toda povej, ali si bil v Netaliji, ali si bil v bataliji?«

»V Netaliji nisem bil, toda bil sem v bataliji!« se je vspjel ponosno Francelj in se udaril na prsa. »Kaj boste vi s tisto Netalijo? Tam je vse ravno kakor naše gumno in gorko celo božje leto kakor pri peči. Toda v Bosni, ljubi prijatelj, tam je vsak grič, kakor sveti Hostin in tam so nam grel ti vstajniki s svincem. Kajonske duše! Kadar se spomnim na nje, me takoj roka srbi! Ali dali smo jim, da jih še danes boli! To vam

je narod! Mož ima puško, žena ima puško in ti vam streljajo na nas kakor na zajce. Toda mi, kar nas je bilo Hanakov, mi smo jim pokazali, po čem je mast. Tam vam nekoč, dobri ljudje, stojim na straži pri skladišču. Bilo je tema, da bi mogel človek na njej sekiro obesiti. Tako vam stojim in gledam naravnost v temo in gledam na skladišče, da bi se ne zgodila kaka nesreča. Tu vidim naenkrat, tako kakih tristo korakov od sebe, vojaka kakor goro.«

»Ali, Francelj, kako si ga mogel videti, ko pripoveduješ, da je bila taka tema?« mu je skočil ponočni stražnik v besedo.

»Imel sem v žepu žveplenke«, se je odrezal Francelj, ne marajoč, da ga kdo moti v pripovedovanju. »Tako vam tedaj vidim tega vojaka, in on ide naravnost k meni. Pravim si na tihem: »Počakaj, tebi izpodnesem noge«. In komaj pomislim, že je vojak pri meni. Ni bilo časa za streljanje. Francelj, kaj storiti? Nastavim nogo, in vojak se zvali, kakor tram. Jaz se pripognem, zagrabim ga za hlačnico in kričim in vpijem ter držim vojaka z obema rokama kakor jetrno klobaso. Za nekaj časa je prihitela patrula s svetilko, in jaz pravim: »Tu leži, zvežite ga!« Gospod stotnik priskoči s svetilko, skloni se — in zakolne vam kakor pogan; meni je bilo, kakor da je treščilo vame! Držim vam v roki — hlače in vojaka nikjer! Ta kajon si je na tihem hlače sezul in ušel, in jaz sem mislil, da —«

»— ha ha ha! in zato so ti dali, Francelj, kolajno?« so se smejali poslušalci.

»No, kar so mi za to dali, so meni dali, in rad bi vam vsakemu polovico od tega prepustil«, je pravil Francelj in se smejal z drugimi prav od srca, da se je tako izvrstno zlagal. Moram pripomniti, da je pravil Francelj svoje dogodke iz Bosne v krčmi.

Ponočni stražnik, stari Vymazal, si je zapalil polagoma svojo kratko pipico in se zlobno smejal: »In kak pa je, Francelj, v Bosni ženski spol?«

»Ali vi, stari grešnik, da vas zato usta ne bole«, je rekla krčmarica od okna, kjer je ravno zalivala rožmarin.

»No, no, gospa krčmarica, le ne tako hudo! Kdo bi vendar vas ženskih ne poznal? Revež, naš praded Adam se je le enkrat ulegel, da bi zaspal, in si odpočil. In Gospod Bog mu je vzel v spanju rebro ter vstvaril iz njega ženo, in to prvo Adamovo spanje je bil njegov poslednji počitek! Revež je bil Adam, in mi vsi možje smo po njem reveži.«

»Tako je!« so se smejali poslušalci in krčmarica je stekla polna jeze v kuhinjo — ali kakor so že ženske, je pustila vrata odprta, da bi pač ne preslišala nobene besede od tega, kar bo Francelj povedal o ženskah v Bosni.

(Dalje sledi.)

adresa hrvatske večine sprejeta proti Srbom in Italijanom. A to je tudi čisto naravna stvar, ker je v dalmatinskem saboru hrvatska stranka v veliki večini, kar odgovarja tudi popolnoma številu hrvatskega prebivalstva; saj šteje dandanes Dalmacija 560.000 prebivalcev, in od teh je Hrvatov najmanj 460.000 duš. Srbi in Italijani ne morejo tedaj v tej deželi nič več odločevati proti hrvatskim zahtevam, kakor to žele naši sovražniki v Budimpešti in na Dunaju. In vendar žele Mažari, da se Dalmacija zedini z Ogersko radi krasnega Primorja, a na potu so jim Hrvati kot gospodarji zemlje, katero je geograf Havasz proglasil že za mažarsko, kar pa v resnici ni in ne bode nikoli. Taki so ti hrvatski zavezniki, da ne dajo Hrvatom nič, kar bi jim koristilo, a vzeli bi vse, kar bi bilo na korist mažarstva. Tak zaveznik pač ne more biti priljubljen in Mažari naj se niti najmanj ne čudijo, če se želi hrvatski narod znebiti take neugodne zveze.

Pa ne samo glede Dalmacije, nego tudi glede same Hrvatske in toliko od mažarske strani negovane Reke so Mažari krivo podučeni. Kaj porečete na to, če piše najstarejši mažarski list o volilnem proglasu hrvatske avtonomne stranke na Reki. Kar nerazumljivo je, da je mažarski časopis o reških odnošajih tako slabo podučен, saj je vendar do cela poznato, da sedanja avtonomna stranka na Reki noče nič slišati o hrvatstvu, marveč da ga povsodi preganja, kjer se le da, pa je to tudi v samem volilnem proglasu izjavila s tem, da je označila kot jedno najvažnejših točk svojega programa izključljivo porabo italijanskega jezika v vseh uradih in šolah reških.

Izključljiva poraba italijanskega jezika in pa hrvatstvo, to sta dva čisto protivna pojma, komur so poznati odnošaji na Reki. V avtonomni stranki gospodari irredenta, kateri je hrvatstvo trn v očesu ter ga hoče na vsak način zatreti, četudi je velik del reškega prebivalstva hrvaškega mišljenja. Toda Hrvati niso nikdar podpirali niti irredente, niti Mažarstva na Reki, nego se bore za svoje hrvatske pravice, zagadatelj jih ne trpe ni jedni ni drugi. Omenjeni mažarski časopis pa je hotel, mi bi rekli, v polni zavednosti, s svojim pisanjem le hujskati proti Hrvatom, češ da so oni protivni mažarski vladi radi novih postav in da hočejo v tej protivščini vztrajati. In vendar se vse to tiče italijanske stranke, katero mažarski časopisi ne napadajo, kakor zasluži, kajti nočejo se zameriti dobremu zvezniku proti Hrvatom. Taka je politika mažarska.

Večjih zmedenostij pa že davno nismo brali, kakor jih je prinesel pred nedavnim neki mažarski opozicijski časopis o sedanjem položaju na Hrvatskem. Pravi, da je zedinjena opozicija hotela zrušiti sedanjega bana ter s pomočjo škofa Strossmayerja postaviti na bansko stolico jednega velikaša, ki je prijatelj škofov; ali posel ni vspel in neodvisna stranka je postala radi tega prav nezadovoljna ter se misli zagadatelj pri novih volitvah ločiti od stranke prava ter se postaviti na temelj nagodbe od l. 1868. — Vender pa misli ta stranka to nagodbo razširiti ter se zavzeti z vsemi silami, da dobi Hrvatska samostalne financije in pa porabo hrvatskega jezika v vseh uradih na Hrvatskem. — Resnoba časopis, ki kaj do sebe drži, ni v stanu toliko neumnostij napisati v jednem članku in sicer o stvareh, o katerih bi vender moral biti dobro poučen, predenj o njih piše.

Znano je, da se je škof Strossmayer že davno podal s političnega polja ter skrbi le za duševni napredek svojega naroda. V politiko se tedaj sploh nič več ne meša in čisto neresnično je, kar se omenja o njegovem posredovanju glede kandidata za bansko stolico. Pa tudi zedinjena opozicija ni tako naivna, da bi v sedanjih okolnostih mislila na spremembo v banski časti. Čas za to še ni prišel, jabolko še ni dozorelo, treba bo še mnogo dela, požrtvovanja in skrbi, dokler se bode to izvršilo. Mažarski list misli, da so nove volitve že blizu, a poznato je, da so se lani obavile in da je treba čakati na nove še štiri leta, a kako bodo te izpale, se ne ve, kajti sedanji ban je rekel, da ostane še 14 let na Hrvatskem. — Radi tega se zedinjena opozicija ne bode ločila, marveč še tudi nadalje složno delovala, ker to zahtevajo sedanje okolnosti. Da je vsprejela v svoj program samostalnost v financijah, je resnično, a za to se bore Hrvati že od nagodbe, kajti vsakdo lahko razvidi, da je Hrvatska radi financijalne odvisnosti

od Ogerske v gmotnem pogledu popolnoma zahiral.

Kar se tiče pa porabe hrvatskega jezika, ni potrebno opoziciji postavljati za to v program kake nove točke, kajti o tem obstoji jasna postava že v nagodbi, da je za vse urade na Hrvatskem le hrvatski uradni jezik.

Mažari so seveda to točko nagodbe že davno prezrli, pa mislijo, da imajo pravico uvajati mažarsčino v hrvatske urade.

Tako dela ogerska vlada, ki bi vender morala biti najboljša čuvarica nagodbe, a tako pišejo tudi mažarski časopisi kot prenovitelji mažarske ideje po celi ogerski državi. Občinstvo pa, ki take časopise bere, je krivo podučeno in zagadatelj večni prepir med narodi, ki bi mogli sicer zadovoljno živeti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. aprila.

Državni zbor. Danes dopoldne po 11. uri je predsednik dr. Fuchs, vrnivši se iz Benetk, otvoril prvo sejo državnega zbora po velikonočnih počitnicah. Ob polu 11. uri jeli so se v predsednikovi pisarni vpisavati govorniki za ali proti predlogu nemških nacionalcev glede ministerske zatožnice, ki je na dnevnem redu današnje prve seje. Pred pričetkom razprave o tej zadevi predloži vlada najbrže nekaj predlog, tičočih se obnove nagodbe z Ogersko in morda še kak drug zakonski načrt. Zatrjuje se tudi od neke strani, da pozove vlada danes zbornico, naj v najkrajšem času izvoli odsek, ki se bo posvetoval o narodnostnem vprašanju in dotičnih predlogih. Že danes se pa lahko reče, da državni zbor ne bode dolgo zboroval, kajti 9. maja se snideta delegaciji in mej tem časom skoro ni misliti na kako parlamentarno delo. Ako pa se nadalje vresniči še vest, da bo državni zbor sklican nato za dva, tri dni šele koncem novembra, potem se uresniči tudi poročilo nekega lista, katero smo že omenili, da se bo namreč v jubilejnem letu vladalo brez parlamenta. Zbornica torej ne bode mogla rešiti družega, nego proračunski provizorij, morda kar za celo leto, vse drugo bo pa ostalo pri starem, vsa vprašanja nerešena.

Stališče katoliške ljudske stranke v desnici. Že večkrat se je naglašalo, da katoliška ljudska stranka le nerada vztraja v parlamentarni desnici. Tej vesti nasprotujejo razna glasila te stranke, naglašujoč, da hoče stranka še nekaj časa vztrajati v parlamentarni desnici, ker nima tu nobenega direktnega nasprotnika svojih katoliških načel. Ako izstopimo iz desnice, pojasnoval je nek ugleden član desnice, smo popolno osamljeni, ako pa vstrajamo v njej, imamo veliko več vpliva na razprave in tudi na vlado. To je tudi popolno resnično. Članom katoliške ljud. stranke se v desnici ne godi niti najmanj krivica ne v verskem in tudi ne v narodnem oziru. Saj je vendar načelno vodilo desnice pravičnost in enakopravnost napram vsem narodom in ta je gotovo sveta tudi članom katoliške ljudske stranke. Ako se pa nahajajo v stranki sami elementi, ki se v narodnem oziru ne ravna strogo po geslu pravičnosti in ki s Schönererjanci vred govore o »neznosnih« krivicah, ki se gode nemškemu narodu, se pa vendar cela stranka ne bode ravnala po njih navodilu, marveč šla svojo prvotno pot pravičnosti, ki tudi slovanskim narodom prizna nekaj pravic in ne samo nemškemu. Sicer pa trošijo vesti o omahljivosti članov katoliške ljudske stranke le desnici skrajno neprijazni krogi, ki bi radi videli, da razpade desnica prej ko prej v nič.

Petdesetletnica hrvatskega kot uradnega jezika na Hrvatskem se je vršila včeraj in sicer ne v Zagrebu, kjer vladajo sedaj prežalostne razmere tudi v narodnostnem oziru, marveč v Pragi nad vse slovesno. Slovesnosti, ki so jo priredili v Pragi živeči Hrvatje, so se vdeležili državni poslanec Spinčić, hrvatski deželni poslanec Potočnjak in več čeških in moravskih zastopnikov, mej temi tudi rektor in prorektor češkega vseučilišča v Pragi. Po koncertu, prirejenem na čast došlim gostom, je govoril poslanec Gregor o slovanski solidarosti. Pozdravil je goste z besedami: Dobro došli gostje v zlati Pragi, ki je bila zlata sicer za časa, ko je imela lastne kralje, toda vključ temu je tudi sedaj zagotovljena našim slovanskim bratom naša neomejena ljubezen. Čehi in Hrvatje

so izgubili svojo samostojnost, največja izguba, ki more zadeti narod, in ravno vsled tega smo se tesneje združili v obrambo skupnega sovražnika. Posl. Spinčić je isto tako dal duška čutom solidarosti Slovanov. Oba naroda težita po kulturni samostojnosti. Ramo ob rami se morata boriti oba naroda proti skupnemu sovražniku in zatiralcu, potem se bo dosegel še le pravi namen. Poslanec Potočnjak je naglašal, da Avstrija le tedaj more ostati mogočna država, ako se čutijo vsi avstrijski Slovani kot člani jednega naroda. Posl. Hofica je izražal nado, da postane Dunaj gotovo središče Slovanstva. Slavnost pozdravil je tudi dja-kovski vladika Strossmayer, ki je v prisrčnih besedah blagoslovljal zbrane brate Čeha in Hrvate.

Grška zbornica se vendar le v kratkem razpusti, akoravno se tej vladni nameri z vso silo ustavlja vodja Delyannis s svojimi somišljeniki. Poroča se namreč, da se kralj in vlada resno trudita, da bi prišli v parlament zanesljivi možje, kakor jih ravno najbolj potrebuje v sedanjih časih splošnega pomanjkanja denarnih sredstev. Nove volitve se vrše po sedanjem načrtu še le v jeseni, morda meseca septembra. Delyannis bi pri teh volitvah prav slabo opravil, ker se mu je postavil po robu Trikupis, ki je reorganizoval svojo stranko, kateri sta se v poslednjih dneh pridružili še dve drugi frakciji. Splošno se sodi, da Delyannis ne bode zmogel svojega tekmeča, ki oba seveda hrepenita po ministerski časti.

Parlament v Washingtonu je bil včeraj zopet zelo podoben avstrijskemu parlamentu. Razložek je le ta, da so se parlamentarci v Washingtonu bili in lasali za bolj resno stvar, kakor pa »ljudski« zastopniki v dunajski zbornici. Z sklepi, ki so jih odobrili v zadnji seji člani reprezentantske zbornice, je izginila skoro vsaka nada, da se prepir mej Španijo in Zveznimi državami poravna mirnim potom. Kakor smo že omenili, dosegel se je mej obema zbornicama kompromis in sklenilo se je v obeh zastopih, da se varuje užaljena čast Amerikancev do skrajnosti, le predlog glede neodvisnosti Kube je padel, ker ga ni podpirala večina v reprezentantni zbornici. Oba zastopa sta se sošla k posvetovanju v ponedeljek ob navadni uri, toda do šeste ure zvečer se še ni doseglo nikako sporazumljenje. Ko so voditelji posamnih strank uvideli, da tem potom ne more priti do rešitve, so sklenili, da izvolite obe zbornici izmed svoje srede interparlamentarno komisijo, ki naj se posvetuje o predlogih obeh zastopov. Komisija se je res kmalu sešla, toda ob 8. uri zvečer še ni bilo nikake nade na končno rešitev. Seja se je morala mej tem časom prekiniti in poslanci so mej tem peli patrijotične pesmi. Okolu 9. ure se je jela komisija zopet posvetovati, toda do končnega sklepa je dospela komisija še le ob 1. uri po polnoči. O tem sklepu sta se nato posvetovali še obe zbornici in tako je bil končno odobren še le po drugi uri po polnoči. O tem se sedaj posvetuje ministerski svet in zatrjuje se, da bo Mac Kinley že danes podpisal osodno resolucijo ter o njej sporočil španski vladi v Madridu z odlogom 24 ali 48 ur. Ako toraj stvari za Ameriko ugodno napredujejo, se jutri ali pojutranjem napove vojska mej Španijo in Ameriko, na katero sta pripravljena že oba dela.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. aprila.

(Dopolnilne volitve v mestni zastop ljubljanski.) Prihodnji teden se vrše dopolnilne volitve v mestni zastop ljubljanski. Izvoliti je mestnim volilcem v tretjem razredu dva odbornika, v drugem pet in v prvem razredu štiri odbornike. Narodna stranka je ponudila naši stranki dva mandata v tretjem razredu. Vodstvo naše stranke pa je odgovorilo, da ni za to letos stranka nič pripravljena, da treba za take transakcije več časa, kakor ga je sedaj na razpolago, da torej letos katoliško-nar. stranka iz svojih vrst ne postavi nobenega kandidata. — Včeraj pa je dobilo naše vredništvo od vodstva agitacijskega odbora narodne stranke nastopno pismo:

»Shod zaupnih mož in vodstvo naše stranke postavilo je za letošnje občinske volitve sledeče kandidate: V III. razredu: Anton Klein, Josip Kozak. V II. razredu: Dr. Danilo Majaron, Anton Komovec, železnični nadinžener, Andrej

Senekovič, Anton Svetek, Ivan Šubic. V I. razredu: Dr. Mat. Hudnik, dr. Val. Krisper, Elija Predovič, Ivan Sušnik, stolni kanonik.

Kakor je razvideti iz imenika kandidatov, je mej njimi shod zaupnih mož izbral tudi kanonika J. Sušnika vključno temu, da je g. Sušnik izjavil, da z ozirom na sklep naše stranke ne more vsprejeti letos kandidature v mestni zastop. Kaj pa sedaj stori kanonik Sušnik, tega ne vemo. Mi smo to le omenili, da bi naši somišljeniki ne mislili, da je ta kandidatura postavljena po dogovoru z našo stranko ter da se je morda vodstvo naše stranke zadovoljilo z jednim samim kandidatom izmed najstih, ki se imajo izvoliti pri letošnjih dopolnilnih volitvah. — Glede volitev samih pa omenjamo, da je stališče naši stranki glede teh volitev določeno po VIII. točki pravne pogodbe mej obema slovenskima strankama; zadnji odstavek te pravne točke slove: Vselej pa, kadar bi vsled udeležitve nemške stranke prišel v nevarnost kandidat one slovenske stranke, katere posestno stanje se ima varovati, je sprijateljena jej stranka obvezana, udeleževati se volitve in glasovati za tega kandidata. — Po tej točki je v tem slučaju dolžnost naše stranke, da se njeni somišljeniki udeležijo volitve ter glasujejo za kandidate narodne stranke, ker so liberalni Nemci, nemškutarji in socijalni demokratje postavili svoje kandidate nasproti kandidatom narodne stranke. — Toliko v pojasnilo in ravnilo našim somišljenikom glede bližnjih mestnih volitev. — Opozarjamo zopet svoje somišljenike, ker nemškutarji in socijalni demokratje kažejo veliko željo po pooblastilih naših volilk, naj skrbje, da ne pride nobeno pooblastilo v roke agitatorjev nemškutarskih in socijalno-demokratičnih, katerim ni nič za dobro gospodarstvo, kakor sedaj pri agitaciji kvasijo, marveč hočejo nemškemu svetu pokazati, kako nemški liberalizem in nacijonalizem napreduje tudi v Ljubljani, kjer ga podpira kranjska hranilnica, birokracija in pa slovenska nesloga.

(Imenovan) je namestni učitelj na tukajšnjem nižjem gimnaziju dr. Jos. Pipenbacher pravim učiteljem na državni gimnaziji v Novem mestu in sicer z novim šolskim letom.

(Vojaške vaje) se vrše letos v dobi od dne 25. aprila do 31. avgusta in bodo k tem pozvani rezervniki letnikov 1889, 1891 in 1893 ter nadomestni rezervniki letnikov 1889, 1891, 1893 in 1895, nadalje oni jednoletni prostovoljci, ki še niso napravili zadostno število orožnih vaj, in slednjič rezervniki in nadomestni rezervniki, ki morajo nadomestiti vaje za leto 1897. V dopolnilo potrebnega števila pozvanih bodo k vajam večje število nadomestnih rezervnikov pehote in lovskega polka, in sicer 2. in 31. maja, 28. junija, 18. julija in 16. avgusta.

(Jeranova dijaška miza.) Za mesec marec je bilo plačati dijakom za hrano v ljudski kuhinji 216 gld. 26 kr., za hrano po zasebnih stanovanjih 35 gld. 70 kr., za stanovanje 42 gld., za šolnino 40 gld., za manjše potrebe 6 gld. 60 kr., skupaj 340 gld. 56 kr.; dohodkov je bilo v mesecu marcu 290 gold. 50 kr. — Dasi smo vsaki mesec pri sklepnih računih nekoliko pod potjo, vendar ne smemo opešati v dejanski ljubezni do naše šolske mladine, ki je vsestransko podpore zelo potrebna in po veliki večini tudi vredna. Prijateljem mladine se zato podpisani oskrbnik Jeranove dijaške mize tudi v prihodnje priporoča še za nadaljno blagonaklonjenost.

V Ljubljani, 19. aprila 1898.

A. Kalan.

(Iz Štange) 18. aprila. Dne 17. t. ob 11. uri 50 minut po noči je zbudil močan potresni sunek ljudi iz spanja. Smer mu je bila od severozahoda proti jugovzhodu. Pred potresom in po potresu se je čulo votlo bobnenje.

(Iz Zgornjega Tuhinja) 18. aprila. V nedeljo, dne 17. t. m. ob 3/4 12. uro po noči je bil pri nas potres z votlim bobnenjem, okna so zašklepetala, hujšega ni bilo. Čutilo se je kakih 5 sekund lahko vibriranje.

(Iz Škocijana pri Turjaku) 18. aprila. Danes dve minuti pred polnočjo (nedeljo zvečer) je tukaj bil precej občuten potres, prišel je od juga proti severu, z majhnim podzemeljskim bučanjem, trajal pa 1 1/2 sekunde, okna so šklepetala.

(Iz Metlika) 18. aprila. Deset minut pred polnočjo nas je vzbudil iz spanja potres z podze-

meljskim bobnenjem, prihajajoč od zahoda proti vzhodu in trajajoč 3—4 sekunde.

(V Sv. Križu pri Litlji) je bil belo nedeljo ponoči ob 3/4 12. uri in drugi dan ob 3/4 3. uro potres, tako da so vrata ropotala in so nekateri celo vstali in luč naredili. — Jednako poročilo smo dobili iz Peč.

(Iz Barovnice.) V nedeljo večer dne 17. t. m. ob tri četrt na dvanajst čutili smo precej močan potres. Sunek trajal je kakih 5 sekund, med močnim bobnenjem. Ta sunek je bil pri nas najmočnejši, kar jih je bilo od potresa pred tremi leti. Škode vendar ni povzročil nobene, tudi strahu ne posebnega, ker je bil ravno tak čas, da je veliko prebivalcev bilo v najtrdnjšem spanju.

(Osebnosti.) Č. gosp. Voh, dekan in nadžupnik v Konjicah je dobil dopust, da si zdravje okrepča v Iki; sedaj začasno dekanovinske posle oskrbljuje č. gospod Bezensek, župnik v Čadramljah.

(V Nazaretu v Savinjski dolini) čutil se je v nedeljo 17. t. m. ob tri četrt na 12. uro po noči močan potres.

(Pojdite se soliti!) Tržaški socijalisti se že perejo, da niso v nikaki zvezi z žido-liberalci, marveč, da zastopajo le svoje ideje, svoje koristi. To pa je laž! Uprav pri zadnjih smešnih demonstracijah so pokazali, da izvršujejo jedni in isti načrt z žido-liberalci, načrt raznarodjenja Slovanov, načrt brezverstva v vrstah naših ljudi. Sicer jim puščamo veselje, bratiti se s komur koli, to vendar znamo, da so tako sovražniki naše narodnosti, kakor naše svete cerkve — v jeden koš sodijo s »Piccolovci« in dobro naj se imajo vsi skupaj v tem košu! — Samo to bi jim svetovali, ako je sploh še mogoče z njimi govoriti po človeški, da mej tem, ko se naslanjajo na lastnih frazah, puste druge pri miru in ne silijo na tak neslan način, da bi kdo drugi tudi moral gaziti po blatu, ako gazijo oni. Ker to je že prepusto in nevredno našega veka, ko ima vsakdo svojo prosto voljo. Kdaj demonstrujemo mi proti vam in celo na tako zversk način, kakor ste vi zadnje dni, kadar prirejate vi svoje »pridige«? Mir nam dajte in mi ga pustimo vam, pa — mirna Bosna! Sedaj ne pomaga nič skrivati se pod ovčjo kožo, ko ste le preveč pokazali volka. Izpoznali smo vas dovolj in vaše prusko-židovske ideje!

(Mesto v cerkvi — v gledališču.) Tržaški »Piccolo« piše nekako sledeče: Ako bi pater Pavičič propovedoval na kakem drugem javnem kraju o socijalizmu, bi vseh teh demonstracij ne bilo. Ker pa je govoril o svetskih rečeh v cerkvi, kjer govori kar hoče in kjer mu nikdo ne sme ugovarjati, zato je dalo nasprotno mnenje duška na — ulici. Ponudbo, da predava o socijalizmu v gledališču, je Pavičič vsprejel in v tem slučaju bode skrbnjeno tako za svobodo njegovega govora, kakor i za njegovo osebno svobodo. Ali je pater Pavičič zares storil ta korak, da bode govoril v bodočih dneh v gledališču, ne znamo dobro, vsekako pa bi bil ta korak na njem vse hvale vreden. Beseda čiste, vzvišene resnice doni povsod jednako, bodisi kjer koli. Ako bodo pa tržaški židje in njih lakajski socijalisti držali besedo glede dostojnega vedenja, to je drugo vprašanje. Mi želimo tržaški široki javnosti, torej tudi gospodi tržaški, ki se je ogibala cerkve, da pride ogromno v gledališče poslušati besedo božjo, saj bode to le v neizmerno njeno korist.

(Dober vzgled) V Trstu zlorablajo državno napravo telefon v iredenti-tiške svrhe. Po nekaterih hišah se nahaja pod napravo daljnogovora tablica z napisom »5 kr. za Lego nazionale«. Kdor da 5 kr. za »Lego«, sme telefonirati na postaji takih lastnikov telefona. V neki ulici se nahaja baje tudi neki Nemec, ki prodaja svoj telefon po 5 kr. za laško »Lego nazionale«. No, tu se vidi, kam nemški pes tace moli ob avstrijski Adriji! Bolj očite ironije menda ni treba iskati. Kaj ko bi mi Slovenci na tak način porabljali telefon za — družbo sv. Cirila in Metoda ali za kako drugo potrebno slovensko stvar?

(Demonstracije »morajo« biti.) Tako namreč pravi tržaški jud »Piccolo« polemizujoč s »Triester Ztg.«, katera se pritožuje proti brutalnemu nastopanju surove mase ob popolnoma nedolžnih pridigah pri sv. Antonu. »Piccolo« daje pogum tem capinom z ulice in pravi: »demonstracije so strmoglavile na Dunaju Badenija in v Trstu bodo

jezuite«. Kakor ta židovska smet govoriči, je bil Badeni lopov in duhovni so krivični. In kaj je hotel Badeni? Pravico avstrijskim Slovanom in kaj hočejo duhovniki? zdrave odnošaje človeški družbi! In zato se je moralo demonstrirati, zato se je moralo nastopati z najgrjimi sredstvi? Zdaj se vidi, kak zverinjak se nahaja na lesnem trgu v Trstu v tisti rudeči hiši, zdaj se vidi, kako nalogo vrši list, pred katerim leži na kolenih vsa povprečna javnost tržaška! Skrajni čas je, da se obračuni s temi ostudnimi zapeljivci!

(Tržaška ulica) Z rokami v žepu in s kislimi obrazi lazijo tržaški plačani kričači in metalci kamenja in se skrivaj jeze, da ni več »dela«. Vidiš lahko te sence in na njih fizijonomiji jih lahko izpoznaš. V kaznilnici v Gradiški bi bil za te prikazni primerni prostor, kakor na ulici. No, pa morda jih bodo še rabili magistratovci in »Piccolovci«!

(O ateizmu.) V nedeljo zvečer bode predaval pater Pavičič v Trstu v gledališču »Politeama Rossetti« o pravem in krščanskem socijalizmu. Temu nasproti hočejo socijalisti isti večer spraviti na oder tézo o ateizmu in opravičevati isto s stališča — treznega razuma. Da bode udeležba ogromna, o tem ni dvoma, a slutimo že naprej, da bodo žido-socijalisti skrbeli že naprej za to, da bode občinstvo večidel iz njihovih vrst, da bodo mogli potem pisariti in kričati: glejte, večina je za nas. Proti takim mahinacijam je že mnogo prikladna cerkev, kamor ima vsakdo prost vstop. Ako pa socijalisti tudi tu »zmagajo« z brutalnostjo in sleparstvom, vendar se jim ni nadejati, da bode njih seme ateizma obrodilo dober sad.

(Osnovni shod lesne zadrage) za gorenjo Savinjsko dolino se bode vršil v nedeljo 24. t. m. v Mozirju. — Zelo in že davno potrebni zadrugi želimo najboljših uspehov!

(Za slavne urade.) Nedavno je načelnik nekega urada prinesel na pošto denar, da bi ga odposlal drugemu uradu, od katerega je odpošiljavec imel pri sebi v to svrhu pripravljeno »Položnico«, oziroma »Prejemnico«, češ, denar naj se odpošlje skozi pošto hranilnico. Vsaka »Položnica« ima na zadnji strani »prostor za dopisovanje računometniku«, in če stranka prazen prostor popiše, »se prilepi pisemska marka za 2 kr.« — Zgoraj omenjeni načelnik je prazen prostor popisal z uradnim naznanilom ter želel, da se položnica smatra za uradno in da torej ni treba plačati 2 kr. Poštni uradnik je imel vsprejeti takšno pošiljatev še le prvokrat in je rekel, da to ne gre. Odpošiljavec se je sklicaval na poročevalca »Slovenčevega«, ki je svoječasnó povedal o tej reči v listu. Uradnik si je dal dopovedati, poslatev je vsprejel brez 2 kr. in se tolažil: »Ako ne gre prosto, bodo pa že na Dunaji besedilo zmazali s črnilom, da adresat ne bode mogel brati.« Toda tega se pač ni bilo treba bati. Okrožnica c. kr. poštohranilničnega urada z dne 1. avg. 1895, št. 8, dovoljuje »prosto« pošiljanje uradnega denarja, samo da se na popisane strani najde še toliko prostora, da se zapiše beseda »Poštne prosta reč občinska« ali »V cerkvenih zadevah« ali »Po naročilu uradnem« itd. Okrožnica piše: »z. B. „Portofreie Gemeindedienstsache“, „In Kirchensachen“, „Uiber aemtliche Aufforderung“ u. s. w.« Iz tega se vidi, da uradi smejo uradni denar potom poštne hranilnice pošiljati poštne prosto.

(Razprodaja) Dne 23. t. m. se bode na ljubljanskem gradu prodajala stara opeka, kamenje in les. — Kupljene stvari treba takoj plačati.

(Razpisuje) se mesto c. kr. poštarja pri c. kr. poštnem in brzojavnem uradu v Kranjski gori proti pogodbi in kaveiji 400 gld. Letna plača 400 gld., letna plača za oskrbovanje brzojavne službe 120 gld., uradni pavšal 100 gld., manipulacijska doklada 60 gld., pavšal za vzdržavo selškega pismonosca 250 gld. in letni pavšal 340 gl. za vzdržavo na dan sedemkratne pešne zveze med poštnim uradom in kolodvorom v Kranjski gori. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

(Urezal se je.) Te dni je bila v Pragi zanimiva sodnijska obravnava. Neki V. iz Bubenča je bil za ženičbenega posredovalca. Pred tremi leti ga je naprosil mlad doktor, naj mu oskrbi lepo in bogato ženo. V. je bil takoj zadovoljen, samo kako pisanje naj mu da doktor, da ga bo za trud

tudi poplačal. Doktor mu je podpisal 5000 gld. V. je šel vesel na delo. Kmalu se mu je posrečilo. Zajel je hčerko nekega fabrikanta, kakor je dejal doktorju, med brati 300.000 gld. vredno. Mlada dva sta se seznanila, in tudi poroka se je naredila. V. pa je prišel po svojih 5000 gld., ki jih je bil med tem že davno pogнал. A tudi nehvaležni doktor ga je pogнал. V. je tožil in pokazal je pri obravnavi pisanje za 5000 gld. A revež se je hudo urezal. Sodišče mu je pokazalo § 879 m. z., ki so po njem vse take pogodbe glede ženitbe neveljavne. Ko je V. milo tožil, mu je trdi doktor vendar le podaril 100 gld., a kaj bo to, ko jih je pričakoval V. najmanj 5000, in v vselem upanju tudi že na-nje pil ter jih srečno pogнал!

(Viva Verdi!) V Trstu je domač vzklik: Viva Verdi. A ni to morda na slavo umetniku Verdiju, ampak, kakor poroča tržaški »Piccolo«, ima ta klic simbolični pomen: Viva Vittorio Emanuele re d' Italia!

(Utonil) je na veliki petek pri Lindavu v Bodenskem jezeru dr. Jan. Jurij Böhler, profesor orientalskih jezikov na dunajski univerzi in sloveč sanskritovec. Vozil se je zvečer v čolnu po jezeru. Drugo jutro pa so našli čoln poveznjen na jezeru, njega pa nikjer. Trupla še niso našli.

(Srebrno poroko) praznuje danes princezinja Gizela, hči našega cesarja, poročena s princem Leopoldom, drugim sinom bavarskega princa-regenta Luitpolda.

(Zvrnil se je) 14. t. m. poslanec Wolf, padel je baje 2-5 m. globoko pod cesto, a ni se mu nič zgodilo.

(Prijateljske večere) napravlja v Budapešti prva zdravnica grofinja dr. Hugonay z visokoškami. Na dnevnem redu so znanstvena vprašanja.

(Čuden spomin.) V ameriški kaznilnici v Connecticutu je kaznjenec John Henry Davis, ki zna vsa Šakspirjeva dela na pamet. Naučil se jih je v kaznilnici, a učil se jih je celih 15 let. — V Genfu živi drug tak čudak v blaznici. Ta zna na pamet zvezek, ki je v njem 123 himen. Za katerokoli številko v zvezku ga vprašaš, pove ti dotično himno.

(Gorko se priporoča) Bolan prijatelj: »Ajs — kako pa da si mi vodo pogrela?« Postrežnica: »Saj je zapisano na steklenici, da zdravniki to vodo gorko priporočajo!«

(Civilna poroka.) Rumunski minister Bratimu je imel znanje z vdovo kneza Cuza, rojeno princezinjo Maruzzi. Ker znanje ni bilo brez posledic, jo je minister zaradi nje sorodnikov vzel. Ker pa se jima ni ljubilo živeti v pravem zakonu, sta se že pred poroko dogovorila, da jo bo Bratimu takoj po poroki zapustil, a ona naj ga toži in naj zahteva ločitev zakona. To se je tudi zgodilo. Lepa morala — sad civilne poroke!

Društva.

(Zabavni večer.) katerega je priredilo katoliško društvo za delavke na belo nedeljo zvečer v dvorani »Katol. doma«, je bil lep večer. — Ako pravimo, da so se vse točke zanimivega programa jako dobro izvršile, nismo preveč povedali. — Društveni predsednik g. kanonik I. Rozman je v svojem govoru slikal delovanje društveno in njegov napredek ter je priporočal mlado društvo v prijazno podporo. — Zatem je mnogobrojni društveni zbor zapel lepo, a težko Nedvedovo »Popotnikova«. — F. Vehar je gladko deklamovala A. Hribarjevo »Dobrovska gospa«. — L. Belarjeva »Dneva nam pripelji žar« in M. Eleonore »Lurska Mati Božja« sta dve skladbi, ki imata vsaka svoje prednosti, in društveni pevski zbor je vrlo poskrbel za to, da so se te prednosti zadostno pojavile v glasbeni užitek. — Dr. A. Ušeničnikov »Prolog« je primerna vpeljava k naslednji igri »Lurska pastirica«; deklamovanka M. Lovše, je spretno rešila svojo lepo nalogo. — Kot zadnja točka se je predstavljala igra »Lurska pastirica«. Vsebinske igre je v malo besedah povedano, ta-le: Eleonora, grofinja Osojska, je bila moderno izobrazena, čisto brezurna gospa in vsled tega tudi trdosrčna kot mati in kot gospodarica do svojih otrok in služabnikov. Največ je morala trpeti pred svojo neverno materjo mlada okrog 10 letna grofica Otilija, ki je bila slepa od rojstva in zaradi tega materi zoperna. Njena sestra pa grofica Zofija in guvernanta Mina sta bile vrli, modri deklici, ki ste pridno varovali malo, slepo sirotico in jej lajšali žalostno življenje s tem, da ste dušo otrokovo obračale k Bogu in presv. Devici. Neverna mati je to opazila in zdaj je prišla nevihta nad vse tri deklice. Slepa Otilija pojde v varstvo skope in trdosrčne tete, Zofiji pa naloži toliko raznih nalog in opravil, da ji komaj kaj

časa ostane za jed in spanje. Grofinja sama je odpotovala, da si svojo jezo razžene in neprijetnosti pozabi. — Governanti Mini in sestra Zofiji se je smilila slepa Otilija, sklenili sta ji pomagati, pa niste znali kako. Kar pride deklici sami želja, iti v Lurd in prositi si zdravja pri pr. Devici. Sklep je bil storjen pa težko izpeljiv. Mati ne bi dala dovoljenja in bi celo potovanje zabranila. Treba je bilo torej skrivaj potovati v Lurd. Po mnogih težavah pridete obe sestra v Lurd, kjer je res mala Otilija na priprošnje pobožne pastirice Bernardke bila čudežno ozdravljena. — Veseli sta se vrnile v domovino, ker sta upali, da bode tudi mati spoznala prst božji. Grofinja je med tem se vrnila domov in je srdita poizvedovala po ubeglih otrocih in preganjala nedolžno družino. Ko pa zagleda svojo preje slepo hčerko ozdravljeno, se je poboljšala. Romali so skupaj v Lurd in zahvalili Marijo za dvojno milost. Glavno vlogo Bernardke, pastirice je imela M. Kristof, predstavljala jo je prav dobro. Lojza, njena mati (P. Grablovic) je kratko ulogo primerno rešila. Na svojem mestu je bila tudi M. Klepec, kot grofinja osojska, igranje, kretanje, glas in vse drugo je bilo izvrstno. Otilija, slepa grofica je prav dobro, da, za to starost nepričakovano dobro razumela in izvršila svojo nalogo. Grofica Zofija (M. Lovše) in učiteljica Mina (I. Gruber) so že znane iz drugih predstav in to pot niso zaostale za drugimi. Najživahnejši prizor je pač v pristavkini hiši. Pristavka (Fr. Pavšek) in njene tri hčerke, to je bila prava slika zgovorne, radovedne ženske družbe. Druge so imele manjše vloge in so jih dobro izvršile. Kostumi so lepi in prikladni. Ker je igra težka in so angeljske in druge prikazni vmes vpletene, moramo reči, da so dekleta bolje igrane, kakor bi smeli pričakovati, zato bodo imele prihodnje nedelje brez dvojbe polno hišo. — e —

(Rudeči križ.) Dne 16. t. m. se je vršil pod predsedstvom prvega podpredsednika gospoda cesarskega svetnika Ivana Murnika redni letni občni zbor dež. pomočnega društva rud. križa za Kranjsko. Predsednik pozdravi zbor, potem pojasni delovanje društveno v letu 1897. na kar se odobruje vzameta na znanje letno poročilo in računski zaključek. — Društvo je štelu v minolemu letu 3 častne člane, 209 rednih in 2 podporna. Premoženje je znašalo 15.808 gld. 54 kr. plodnosno naloženih v gotovini in 565 gld. v obliki cijah in srečkah. Dohodki so znašali 1761 gld. 17 kr., stroški 649 gld. 97 kr. K poslednjim spadajo upravni stroški v znesku 304 gld. 97 kr., podpora za po toči prizadete Dolenjce 200 gld., podpori dvema invalidoma skupaj 15 gld. in 30-odstotni prispevek na centralno zalogo v znesku 130 gld. S koncem leta se je premoženje pomnožilo za 1111 gld. 20 kr. — 15 podružnic je štelu 556 članov in 6638 gld. 12 kr. premoženja. — Pri volitvi novega odbora za dobo treh let izvolili so se dosednji funkcionarji namreč gg.: dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, dr. Emil Book, Jakob Čik, Peter Grasselli, Vincenc Hübschmann, dr. Friderik Keesbacher, Emerik Mayer, Ivan Murnik, Ivan Perdan in Andrej Zamejic za glavno društvo in gospodje Albin Achtschin, Franc Doberlet, Ferdinand Mahr, Gabrijel Piccoli in dr. J. Stare za podružnice. — Za pregledovalce računov so se zopet izvolili gospodje: računski svetnik V. Colloretto, Karol Karinger in Josip Kušar, in za namestnike gospoda Anton Klein in Josip Lozar. — Konečno je zbor izrazil s tem, da je vstal s sedežev, vsem dobrotnikom in pospešiteljem društva najtopleje zahvalo. — Pri odborovi seji, ki se je na to vršila, se je zopet izvolilo dosedanje predsedstvo, namreč gospod Emerik Mayer predsednikom, gospod Ivan Murnik prvim podpredsednikom in gospod dr. Friderik Keesbacher drugim podpredsednikom. — Dalje je volil odbor tri odposlanca k zveznemu zboru na Dunaju, in sicer dva za glavno društvo in jeden za podružnice. — Dosedanji razsodniški kolegij, namreč c. kr. dež. sodn. svetnik Josip Martinak, c. kr. dež. sodn. svetnik Karol Pleško, c. kr. dvorni svetnik dr. J. Račič, potem c. kr. deželne vlade svetnik Ludovik marki Gozani in c. kr. dež. vlade svetnik Josip Merk, se zopet potrdi.

Narodno gospodarstvo.

Ogerski državni dolg in Hrvatska.

Vsi pravi in trezni hrvatski domoljubi se bore za samostalne financije ter je to skoraj jedna najvažnejših točk dogovora zedinjene opozicije. Brez samostalnih financ si tudi zares ne moremo misliti prave avtonomije na Hrvatskem, kajti dosedanje gospodarstvo mažarskih državnikov se je pokazalo prav nevarnim poskusom za gmotni obstanek ne samo za Ogersko, nego še posebno Hrvatske. Odkar je uveden dualizem, delali so Mažari dolg za dolgom, tako da ga imajo zdaj že 2332 milijonov. Vrejevali so si svojo vojsko, zidali železnice, vrejevali reško luko in svoje reke, gradili luksurijske zgradbe v Budimpešti, trošili neizmerne svote za pomažarjevanje drugih narodnosti, prirejevali sijajne razstave, kazali so se sploh

z jedno besedo kaj znamenita državna vlast povsodi, kjer so le mogli.

Za to vse so potrošili neizmerne svote, a na rode so zanemarjali, posebno Hrvatsko, za katero ni bilo sploh nobenega zanimanja, kadar je bilo treba o njej kaj investirati. Državlani so plačevali hude davke, pa se zadolževali, kakor država, ki je morala za vsa večja podjetja denar pod nepovoljnimi pogodbami iskati v inozemstvu. Tako je narodno bogastvo nazadovalo, mesto napredovalo. Je-li potem čudno, da je neki mažarski štatistikar izračunal, da je ogerska država v Evropi najbolj zadolžena? Na vsakega državljana pride na Ogerskem in Hrvatskem državnega in zasebnega dolga 411 gld., dočim n. pr. v Belgiji 138, na Ruskem 80, na Rumunskem 72, v Srbiji 71, na Nemškem 52, na Danskem 35 gld. Seveda stoji v tem statističnem pregledu nasproti državnemu dolgu od 2332 gld. državni imetek vreden 2674 gld. Toda ta vrednost se mora vedno bolj zmanjševati, če pomislimo, da zasebni dolgovi vedno bolj rastejo in so davki že tako veliki, da se ne morejo brez posebne katastrofe znatno povečati. A da je gmotno stanje na Ogerskem, kakor tudi na Hrvatskem vrlo slabo, dokazuje nam najbolje hitro razširjevanje socializma ne samo med tovarniškimi delavci in mestnim prebivalstvom, marveč med kmečkim ljudstvom, katero se mora na Ogerskem in Hrvatskem na vsak način smatrati za oni razred prebivalstva, ki državo vzdržuje. A ravno ta razred propada, ker se država do najnovejšega časa še zmenila ni zanj, nego ga je znala le izrabljati v svoje svrhe. Zdaj se je pa pokazalo, kolika gnjiloba se skriva pod zunanjim državnim sijajem in kako krivo so ravnali upravitelji države, ker so prenapeli sile, katere so ne dajo tako lahko nadomestiti z novimi osnovami in postavami glede zboljšanja gmotnega stanja v državi. (Konec sledi.)

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 20. aprila. Slovanska krščansko narodna zveza bo namestu odstopivšega dr. Šusteršiča v načelstvo izvolila poslanca Povšeta. Vsa desnica iskreno obžaluje odstop poslanca dr. Šusteršiča. Slovanska zveza je sklenila odločno postopati glede dogodkov v Trstu. Stavila bo v prihodnjih dneh na vlado interpelacijo ali pa vložila poseben predlog. Razburjenost mejposlanci kluba zaradi teh dogodkov je velika in opravičena.

Dunaj, 20. aprila. (Zbornica poslancev.) Vlada je predložila načrt zakonov za pogodbo z Ogersko. Ministerski predsednik je odgovoril na več interpelacij, mej drugimi glede odpoklica avstrijskih vojakov s Krete. Tudi železniški in trgovinski minister sta odgovarjala na razne interpelacije.

Dunaj, 20. aprila. Grof Thun je odgovoril tudi na vprašanje nemških nacionalcev, ali je finančni minister kot minister prisego napravil s pridržkom ali brez pridržka. Dejal je, da je dr. Kaizl prisegel tako, kakor drugi člani ministerstva, v obliki kakor je pri uradnikih ob taki priliki navadna.

Dunaj, 20. aprila. Finančni minister dr. Kaizl je odgovoril na interpelacijo poslanca Pfeiferja, da naj se pri odmerjevanju davka odštevajo troški za prenovitev vinogradov, ki so bili opustošeni po trtni uši. Minister dr. Kaizl je odgovoril, da je izdal naredbo, po kateri naj se ti stroški odštevajo, ako se prenavlja vinograd, ki je bil poškodovan po trtni uši. To pa ne velja za one, ki so kupili take prostore kot njive ali pašnike ter jih sedaj prenavljajo v vinograde.

Dunaj, 20. aprila. Na dnevnem redu je bil predlog poslanca Kaiserja, s katerim se toži ministerstvo Badenijevo zaradi tega, ker je dovolilo, da so v zadnjem zasedanju prišli policaji v zbornico. Govorili so Kaiser, dr. Gross in Berner. Razprava ne vzbuja nobenega zanimanja in zbornica je zelo prazna, tako da govorniki predavajo večinoma le praznim klopem.

Dunaj, 20. aprila. Posl. dr. Gregr obsoja dr. Kaizla, da je vstopil v minister-

stvo, češ da je s tem izdal češko državno pravo; obsoja pa tudi sploh sedanjo politiko mladočeskega kluba. — Vplivni krogi se za dr. Gregrove modrosti malo menijo, ker ga ne smatrajo resnim politikom.

Dunaj, 20. aprila. V današnji seji poslanske zbornice je predložila vlada predloge, tiče se nagodbe z Ogersko. Napoveduje se preosnova užitninskih davkov, nadaljevanje v preosnovah z ozirom na valuto, sprememba bančnega statuta in obnovitev carinsko-trgovinske zveze. S preosnovo užitninskih davkov namerava vlada doseči trojen namen, namreč pomnožiti državne dohodke, zboljšati finančni položaj kraljestev in dežel in zboljšati položaj dotičnih podjetij in obrtov. Iz prinosov od davka na žganje in pivo se odkaže deželam 101.5 milijona. Čisti zvišani prinos za državni zaklad je proračunjen na 39 milijonov in se bodo iz te svote pokrile potrebe za zvišanje uradniških plač in za financijelno podlago za sistematično produktivno politiko glede poljedelstva, obrta in trgovine. Davek na žganje se zviša na 16 gld. Delež Avstrije pri skupnem proizvodnji se zviša na okroglo 20.000 hl. Poljedelskim žgavnicam se obljubuje mnogostranske olajšave. Davek na pivo se poviša na 25 kr. Manjšim podjetnikom te stroke se obljubuje davčni popusti. Davek na sladkor se poviša na 19 gld. Premija za izvoz ostane v dosedanjem znesku 9 milijonov. Ako se dovolijo slučajno večje sladkorne premije, jih morajo tvorničarji povrniti po sorazmerju. — Davek od konsuma pripada deželam in sicer posamnim okrajem po razmerju konsuma. V svrhu varstva domačega petroleja se poviša carina od importovanega petroleja na 31.5 gld. Da se izvede preosnova valute, predlaga vlada, naj se uniči še ostalih 112 milijonov državnih not in naj se jih pri banki nadomesti s zlatom in sicer s 64 milijoni po 5 kron v srebru in 108 milijoni bankovci po 10 kron. Nadalje naj se nadomesti salinske vrednote s 3 1/2 odstotnim posojilom. Carina na žito za Tirolsko ostane nespremenjena do l. 1903. V zunanja državna zastopstva se namerava odposlati večšake, izdati statistiko o proizvodnji in prodaji blaga, posebno pa glede izvoza živine. Proti ponarejanju poljskih in gospodarskih pridelkov, posebno z ozirom na ponarejena vina, uvedle se bodo stroge varstvene navedbe.

Inomost, 20. aprila. Poslanec dr. Schöpper je včeraj govoril v Briksenu ter svojim volilcem pojasnil vzroke, zakaj je izstopil iz katol. ljudske stranke. Volilci so mu soglasno izrekli svoje zaupanje.

Monakovo, 20. aprila. Ruski car se je pripeljal danes iz Petrograda. Vsprejela sta ga princ Leopold in Gizela.

London, 20. aprila. Kocka je padla! Vojska mej Španijo in Ameriko je gotova. Predsednik Mac Kinley je podpisal resolucijo, sklenjeno v senatu ter jo je danes kot ultimatum poslal Španiji. Španjski poslanik v Washingtonu je naznanil predsedniku, da Španija na ultimatum ne bo dala nobenega odgovora ter bo prepustila Ameriki odločno dolžnost napovedati vojsko. Mac Kinley bi rad, da bi od strani Španije počil prvi top, zaradi tega hoče še nekaj dni z napovedbo vojske čakati ter dražiti Španijo s tem, da Amerika tudi še zanaprej pošilja živila za vstaše na Kubi. Vojska se najbrže prične že prihodnji teden.

Pariz, 20. aprila. „Agence Havas“ poroča iz Havane: Jeden polkovnik, trije častniki in 22 mož kubanske vstaške čete se je udalo. Izjavili so, da vlada v vstaškem taboru splošno ogorčenje nad postopanjem vlade in zbornice v Washingtonu.

Madrid, 20. aprila. Prestolni govor, s katerim se otvori parlament, govori o poskusih vlade, da bi se mirnim potom doseglo sporazumljenje z Ameriko in ohranil mir, ter apeluje na španski narod, naj zastavi vse svoje moči, da reši domovino in njeno čast ter ohrani narodno samostanost.

Madrid, 20. aprila. Velevladi so pozvale Španijo, naj pristopi dogovoru l. 1856, s katerim se odpravi korzarstvo (kaperstvo). Španija hoče le deloma ugoditi tej zahtevi.

Melusine-ustna in zobna voda
deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi
zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno
sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 166 (5) 2
lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.
Telefon št. 68.

Umrli so:

V hiralnici:

18. aprila. Ivan Golmajer, bivši trgovec, 70 let, plućnica.

V bolnišnici:

15. aprila. Anton Vintar, gostac, 70 let, ostarelost.

Tržne cene v Ljubljani

dné 20. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	13	Špeh povojen, kgr.	68
Rež, „	9	Surovo maslo, „	85
Ječmen, „	8	Jaice, jedno „	2
Oves, „	7	Mleko, liter „	10
Ajda, „	9	Goveje meso, kgr.	64
Proso, „	8	Telečje „	62
Koraza, „	6	Svinjsko „	70
Krompir, „	3	Kostrunovo „	40
Leča, hktl. „	15	Piščanec „	55
Grah, „	14	Golob „	18
Fižol, „	12	Seno, 100 kgr. „	196
Maslo, kgr. „	96	Slama, 100 „	78
Mast, „	74	Drva trda, 4 kub.m.	60
Špeh svež, „	62	„ mehka, 4 „	40

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
19	9 zvečer	737.6	10.4	sr. jzab.	jasno	
20	7. zjutraj	737.7	5.9	sl. jvzh.	megla	0.0
	2. popol.	736.6	17.9	sr. jzab.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 11.8°, za 1.4° nad normalom.

VABILO

na

izvanredni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Srednji Vasi,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se bode vršil

dné 8. maja 1898 ob 3. uri popoldne

v združni pisarni v Srednji Vasi.

Dnevni red:

1. Sprememba pravil.
2. Volitev načelnstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.

Sredja Vas, dné 20. aprila 1898.

295 1-1

Načelnstvo.

Krasna mladinska knjižica!

Pomladni Glasi

posvečeni

slovenski mladini.

8. zvezek. — S štirimi slikami.

Uredil in založil

Jan. Ev. Zorè.

Cena brošuram 30 kr., v pol platno vezanim 40 kr., v celo platno vezanim 55 kr., krasno vez. 75 kr., po pošti 5 kr. več. — Dobé se v ljubljanskem semenišču, v Katoliški Bukvarni in pri Jan. Kraju v Novem mestu. — Tudi se dobé prejšnji letniki razven prvega.

Lepo darilo otrokom ob raznih prilikah!

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem zapričel v Trstu trgovino za

komisijonalno in špedicijsko poslovanje.

Naročila, in sicer mala v pošiljkih po 5 kg. po pošti, in od 30 kg. naprej pa po železnici, izvrševal bom točno in ceno.

Razpošiljal bom razen kolonijalnega blaga tudi druge na trg spadajoče stvari, kakor: sadje, zelje, ribe i. dr. Pečal se bom z razprodavanjem domačih pridelkov, s prejemanjem blaga v svoja skladišča, dajal na ista naplačila in posređoval dotično prodajo na korist lastnika.

Trgoval bom tudi z vinom na debelo.

Sprejemem zastopstva trdnih — za konkurenco sposobnih — tvrdk in polagam za to kavejo.

Nadeja se, da se me sorojaki domislijo, ostajam odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

294 37-1

v Trstu, ulice S. Francesco št. 6.

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice št. 12-14,

trgovina z galanterijskim blagom, drobninami in igračkami na debelo in na drobno,

priporoča svojo bogato zalogo

različnega blaga

za krojače, črevljarje in sedlarje.

Gospodom gostilničarjem je na izbiro jedilna priprava (žlice, noži, vilice) vsake vrste in cene. 262 12-6

La spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železolitni in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizarstva, tesarska, kovaška, ključarska in usnjarska orodja.

Štedilniki, peč, kovano in valano železo, vsakovrstno kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, štorje za stropce.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 2

And. Druškovič

Mestni trg št. 9/10.

Dratence in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščevina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfana, bakrena, cinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in gnojnice. Svetilke in kovanja za kočije. Vsakovrstne ključalnice, mesingaste ključke, pante in zapahe. Ledene omare in pipe za pivo. Kroglice in kegle za kegljanje itd. itd. itd.

J. N. Potočnik

priporoča svojo

krojaško delavnico

na Dunajski cesti št. 14

v Matijanovi hiši.

Izdeluje **moška oblačila** kar najboljše in prav po ceni; oskrbuje **uniforme** c. kr. državnim in železničnim **uradnikom**.

Posebno se priporoča **šč. duhovščini**, ker je zelo spreten v izdelavanju duhovniških oblačil in talarjev. 281 10-2

Prepričajte se, da so moja

kolesa

in njih posamezni deli najboljše in tudi najcenejša. 273 10-2

Glavni katalog brezplačno in franko.

M. V. RUNDBAKIN

na Dunaji, II., Gr. Pfarrgasse 25.

Avstrijska največja trgovina s kolesi.

1898
Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 25-30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

zaprlih, oblastveno zavarovanih zavojih

s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj nastavljen le jedna omara. Kjer ni skladišča teh semen, se je obrniti naravnost do tvrdke.

Kot sveža in pristna semena, tvrdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvirne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februarja in marca.

Prostor za posejatev: 25-30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

Natečaj.

Podpisano predstojništvo razpisuje tem potom

natečaj za napravo nove strehe pri stolpu cerkve Novaštifta.

Oddajala se bodo:

286 3-3

Zidarska dela, proračunena	30 gld. — kr.
Tesarska dela	334 „ 13 „
Kleparska dela	1506 „ — „
Ključavničarska dela, proračunena	77 „ 50 „
Raznoterosti	39 „ 29 „

Načrt leži na ogled v župnišču pri Novištiftu. — Ustne ponudbe se vrše **dné 25. aprila** ob dveh popoldne na lici mesta.

Podjetnik, ki prevzame skupno ali posamezna dela, položi 10% vadija.

Predstojništvo cerkve Novaštifta pri Ribnici.

Prostovoljna razprodaja.

Po sv. Jurju v ponedeljek dne 25. aprila 1898. od 9. ure dopoldne naprej, se bodo

travniki, mlin in gozdi

gospe **Berte Kersnik** od graščine na Brdu pod ugodnimi pogoji na lici mesta po kosih prostovoljno razprodajali.

Prodaja se bode drugi dan, to je 26. aprila nadaljevala.

Na Brdu, dne 9. aprila 1898.

272 3-3

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarezno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

193 12

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Zaloga biciklov!

Najboljše vrste kolesa

tu- in inozemskih tovarn (Peugeot, Brennabor, Liglet Cycle „American“ in druge)

priporočata podpisanca po kolikor mogoče nizkih cenah.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se bodo točno, solidno in po nizki ceni izvrševala.

Cenike razpošiljava na zahtevanje.

Z velespoštovanjem

206 20-6

Bohinec & Majcen,

Dunajska cesta šte. 5.

Ondi je tudi mehanična delalnica.

Dunajska borza.

Dne 20. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 45 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 40 „
Avstrijska zlata renta 4%	120 „ 75 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 45 „
Ogerska zlata renta 4%	120 „ 50 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ — „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	917 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	351 „ 65 „
London vista	120 „ 95 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 90 „
20 mark	11 „ 78 „
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 56 „
Italijanski bankovci	44 „ 35 „
C. kr. cekini	5 „ 67 „

Dne 19. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 „ — „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 60 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 „ — „
Dunavske vravnave srečke 5%	129 „ 75 „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 „ — „
Posojilo goriškega mesta	112 „ 50 „
4% kranjsko deželno posojilo	99 „ — „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ — „
Prioritetne obveznice državne železnice	220 „ — „
južne železnice 3%	181 „ — „
južne železnice 5%	126 „ 30 „
dolenjskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	204 gld. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 „ 25 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	83 „ 25 „
St. Genois srečke, 40 gld.	79 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 75 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 „ 25 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3455 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	423 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	73 „ 75 „
Splošna avstrijska stavbinska družba	117 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	157 „ — „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	180 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 12 „

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.

Naročnina od 1. aprila do konca dec. t. l. je za Avstro-Ogersko gld. 2.—.

„MERCUR“

XXXVI. leto.

S 1. aprilom se prične novo celoletno naročevanje! S 1. aprilom na novo vstopivši naročniki dobijo, dokler je še kaj zaloge, kot „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega znamenite vseh izžrebanih srečk. — Naročuje se s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštinih uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzeile 10.